

**University of
Zurich**^{UZH}

**Zurich Open Repository and
Archive**

University of Zurich
University Library
Strickhofstrasse 39
CH-8057 Zurich
www.zora.uzh.ch

Year: 2020

Dincolo de structuralism. Scrisori către Eugeniu Coșeriu și istoria lingvisticii în secolul al XX-lea (II)

Kabatek, Johannes ; Bleortu, Cristina

Posted at the Zurich Open Repository and Archive, University of Zurich

ZORA URL: <https://doi.org/10.5167/uzh-188184>

Journal Article

Published Version

Originally published at:

Kabatek, Johannes; Bleortu, Cristina (2020). Dincolo de structuralism. Scrisori către Eugeniu Coșeriu și istoria lingvisticii în secolul al XX-lea (II). *Limba română*, (2):108-110.

Johannes KABATEK

Cristina BLEORȚU

Dincolo de structuralism. Scrisori către Eugeniu Coșeriu și istoria lingvisticii în secolul al XX-lea (II)

J. K. – profesor universitar doctor, șeful Catedrei de limbi romanice a Universității din Zürich (Elveția). Este unul dintre cei mai mari promotori ai lingvisticii coșeriene, director al Arhivelor Eugeniu Coșeriu.

În continuare vom prezenta o scrisoare din corespondența dintre Eugeniu Coșeriu și Roman Mîndîcanu, învățătorul său. Aceste scrisori se studiază în cadrul proiectului „«Über den Strukturalismus hinaus» – Briefe an Eugenio Coseriu und die Geschichte der Linguistik im 20” de la Universitatea din Zürich.

C. B. – doctor în filologie, cercetătoare, Universitatea din Zürich (Elveția). Autoare a numeroase articole. Participă la realizarea unor proiecte internaționale de la Universitățile din Barcelona, Oviedo, Zürich, Iași.

Despre acest învățător Coșeriu afirma în *A spune lucrurile așa cum sunt...* (2017, p. 9): „În școala primară am avut mult noroc cu învățătorul meu. Nu știu cum e aici [în Germania], în România de atunci, aceiași învățător conducea o generație de elevi pe durata celor patru clase. Am nimerit la un excelent învățător, de care încă vorbesc mereu cu recunoștință. Se numea Roman Mîndîcanu, era fiul unui țăran din satul nostru și terminase școala primară încă sub ruși. După reunificare însă, a urmat Școala normală, școala pentru formarea învățătorilor pentru școala primară în Botoșani, în vechea Românie sau, cum spuneam pe atunci,

Partea I vezi „Limba Română”, Chișinău, nr. 4, anul XXIX, 2019, p. 45-49.

în *Vechiul Regat* (*Vechiul Regat* era fără ceea ce s-a adăugat în 1918, adică vechea Românie fără Transilvania, Banat, Maramureș, Bucovina și Basarabia; și pe locuitorii din vechea Românie îi numeam *regățeni* „cei din Regat”). Acest învățător era un talent natural și nu doar în privința pedagogică-didactică. Era foarte dotat pentru diferite lucruri, știa foarte multe și știa să trezească entuziasmul copiilor pentru învățătură. El însuși muncea mereu și era un exemplu pentru noi și în această privință. Pot afirma cu certitudine că am învățat de la el, dacă nu marea știință, totuși anumite principii de muncă. După război a devenit profesor de română și rusă pentru gimnaziu în „Vechiul Regat”, în Fălticeni, un oraș mic cu o importantă tradiție culturală (s-au născut acolo mai mulți scriitori, printre care criticul și istoricul literaturii și culturii Eugen Lovinescu). L-am întâlnit pentru ultima oară în Basarabia în 1940 și apoi după 31 de ani, în 1971, l-am revăzut la Sinaia, unde mă aflam ca „profesor străin” invitat să particip la cursurile de vară din București. El a venit din Fălticeni la Sinaia, numai ca să mă întâlnească pe mine. Niciodată nu voi uita bucuria reciprocă a întâlnirii”.

*Revedere cu Roman Mîndicanu, învățătorul de odinioară
din școala primară. Anul 1971, Sinaia (România)*

21.X.1971

Dragă și scumpul nostru Eugen,

Reîntîlnirea noastră a durat foarte puțin timp. Ea a fost pentru noi, în special pentru mine, un moment foarte emoționant. Puține asemenea momente am re trăit în viață.

După ce ne-am despărțit mi s-a părut că totul a fost un vis și totuși a fost realitate. Nici nu-ți poți închipui ce influență a avut revederea noastră asupra ființei mele. Sînt foarte mîndru și mulțumit că în viață am contribuit și eu cît de puțin la ființa ta. Mă pot mîndri, dar nu în aceeași măsură că majoritatea foștilor mei elevi, veniți în țară sau rămași în Mihăileni, sînt intelectuali și-mi fac cinste prin activitatea lor. Mă bucur că-mi văd cu ochii o parte din munca și stăruința mea de dascăl. Atît în Mihăileni cît și în țară foștii mei elevi sînt destul de bine aranjați și oameni cum se cade.

Dacă cumva vei mai veni în țară să-mi comunici. Intenționez ca atunci să adun pe toți foștii mei elevi-consăteni la o reîntîlnire. Ar fi de dorit ca atunci să vii și cu întreaga ta familie ca s-o cunoaștem și să ne cunoaștem. Așteptăm realizarea acestei dorinți.

Alăturat îți trimit cîteva fotografii care reprezintă cîteva momente de la reîntîlnirea noastră. Am făcut mai multe și am trimis, mai întîi la Afumați, părinților și apoi tuturor celor ce te cunosc.

Mulțumim frumos pt. vederea din Montreal, din Canada.

Cîteva fotografii i-am trimis și lui Valea la Chișinău. Încă nu am primit confirmarea de la el. Dragă Eugen, tot ce poate fi mai nobil și mai curat din toată inima și cu toată dragostea îți urăm ție și la întreaga ta familie. Dorința noastră ar fi să-ți cunoaștem întreaga familie. Dacă se poate te rugăm să ne trimiți măcar o fotografie cu familia întreagă.

Cele mai curate și sincere urări de bine și sănătate de la fostul tău învățător,

Mîndîcanu P. Roman cu familia

ANUL XXX
Chişinău

Limba ROMÂNĂ

Revistă de știință și cultură

Nr. 2-3 (256 - 257) 2020

REVISTA APARE SUB AUSPICIILE
ACADEMIEI ROMÂNE

limba ROMÂNĂ

Revistă de știință și cultură

Nr. 2-3 (256 - 257), aprilie – iunie 2020

CHIȘINĂU

R|O|M|Â|N|Ă

Apare la Chișinău din 1991

ISSN 0235-9111

- Fondatori** Ion DUMENIUK, Nicolae MĂTCAȘ, Alexandru BANTOȘ
- Editor** Echipa redacției
- Redactor-șef** Alexandru BANTOȘ
- Redactor-șef adjunct** Ana BANTOȘ
- Secretar general de redacție** Alex MARCHITAN
- Redactori** Jana CIOLPAN
Viorica-Ela CARAMAN
- Concepție grafică** Mihai BACINSCHI
- Coperta** Coperta I-a: Ovidiu IOVANEL, *Veneția* (fragment)
- Colegiul de redacție** Ștefan AFLOROAEI (Iași), Gheorghe Mihai BÂRLEA (Baia Mare), Iurie BOJONCĂ (Veneția), Iulian BOLDEA (Târgu-Mureș), Mircea BORCILĂ (Cluj), Gheorghe CHIVU (București), Dorin CIMPOEȘU (București), Ion CIOCANU, Theodor CODREANU (Huși), Mircea COLOȘENCO (București), Mircea A. DIACONU (Suceava), Stelian DUMISTRĂCEL (Iași), Andrei EȘANU, Nicolae FELECAN (Baia Mare), Ion I. IONESCU (Iași), Nicolae MĂTCAȘ, Ioan MILICĂ (Iași), Vlad MISCHEVCA, Viorica MOLEA, Cristinel MUNTEANU (Brăila), Eugen MUNTEANU (Iași), Sergiu MUSTEAȚĂ, Ioan-Aurel POP (București), Adrian Dinu RACHIERU (Timișoara), Mina-Maria RUSU (București), Ala SAINENCO (Botoșani), Victor SPINEI (București), Constantin ȘCHIOPU, Victor A. VOICU (București)

Orice articol publicat în revista „Limba Română” reflectă punctul de vedere al autorului și nu coincide neapărat cu cel al redacției.

Textele nepublicate nu se recenzează și nu se restituie.

Revista „Limba Română” este editată cu sprijin financiar din Fondul Recurent al Donatorilor – Academia Română

Pentru corespondență:

**Ap. 226, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 64, Chișinău,
MD-2001, Republica Moldova. Tel.: (+373) 22 23 44 12, (+373) 22 23 87 03
e-mail: limbaromanachisinau@gmail.com
pagina web: www.limbaromana.md**

S U M A R

ARGUMENT

- Alexandru BANTOȘ
De la Podul de Flori la Podul Indolenței 7

RETROSPECTIVĂ NECESARĂ

- Ilie ȘANDRU
Amintiri scumpe, care nu se uită niciodată 12
- Valeriu SAHARNEANU
Nu trageți în „Mesager”-ul care vă aduce vestea libertății 17

STARE DE VEGHE

- Mircea DRUC
Măine, o altă Românie... 37
- Victor RAVINI
Unde este Patria? 56

AVANPREMIERĂ EDITORIALĂ

- Elena UNGUREANU
Nicolae Mățaș: „Ce-i viața mea, la drept, decât o carte?” 62
- Viorica-Ela CARAMAN
Desant rusesc în viața ficțiunii basarabene 76

FAȚETELE CUVÂNTULUI

- Ioan-Aurel POP
Manager, director, rector, șef, ranking 82

CUVINTE DEZVELITE

Stelian DUMISTRĂCEL

Vreme bună...? 86**ONOMASTICĂ**

Anatol EREMIA

**Relevanța geografică, istorică și socială a toponimiei
din Câmpia Bălților (I)** 90**COȘERIANA**

Eugen MUNTEANU

**O revelație documentară: 17 scrisori inedite
ale lui Gheorghe Ivănescu către Eugeniu Coșeriu (III)** 100

Johannes KABATEK, Cristina BLEORȚU

**Dincolo de structuralism. Scrisori către Eugeniu Coșeriu
și istoria lingvisticii în secolul al XX-lea (II)** 107

Cristinel MUNTEANU

Eugeniu Coșeriu despre corectitudinea și exemplaritatea lingvistică 110**CRITICĂ. ESEU**

Adrian Dinu RACHIERU

Mihail Sadoveanu, un prozator „reeducat”? (II) 113

Theodor CODREANU

O istorie a gândirii filosofice eminesciene (II) 124

Iulian BOLDEA

Ion Horea – memorie și arhetip poetic 128

Mihai CABA

O poetă-n neuitare, Magda Isanos 134**SINTEZE**

Ana BANTOȘ

Regăsirea de sine în literatura basarabeană: flux și reflux (II) 140**CUM SCRIA EMINESCU?**

Nicolae GEORGESCU

Arta de a scrie pe vremea lui Eminescu (II) 148

RECITIREA CLASICILOR

Maria ABRAMCIUC

**Ciclul epistolar *Negru pe alb* de Constantin Negruzzi:
epicitate și discurs fervent**

158

PRO DIDACTICA

Constantin ȘCHIOPU

**Receptarea operei literare prin stimularea gândirii asociative
a elevilor**

164

POESIS

Doina DRĂGUȚ

**Între două lumi; prăvălire-n adevăr; liniște contemplativă;
căutarea luminii; lăsăm în aer urme; puterea închipuirii;
informația chipului; vraja unei stele; să fie...?; cât echilibru...;
cărare de cuvinte; gând emis în planul luminii; clipă însumată;
mă adaug; echilibru; cea mai, cel mai...; cer de stele; punct extins.
Autobiografie. Referințe critice (Ovidiu Ghidirmic, George Popa,
George Sorescu, Constantin M. Popa, Constantin Miu)**

171

PROZĂ

Nicolae RUSU

Bancnota cu noroc

185

VIAȚA FĂRĂ MACHIAJ

Antonina SÂRBU

Paraclisierul

198

EX CIVITAS

Ștefan AFLOROEI

Tensiuni interioare ale omului european

205

Ion I. IONESCU

Câte ceva despre cunoașterea lumii actuale

214

REGISTRU ACTUAL

Dorin CIMPOEȘU

Destrămarea *Coaliției Kozak*

233

LECTIILE ISTORIEI

Vlad MISCHEVCA

Manuc Bey – personaj secret al culiselor Păcii de la București din 1812 244

Ioan SCURTU

Analiză comparativă a Declarației Sfaturii Țării și Rezoluției Adunării Naționale – aplicarea prevederilor respective în România Mare 259

Ion CONSTANTIN

Poziția regimului comunist din România în chestiunea Basarabiei (II) 274

Ioan C.POPA

Puterile revizioniste împotriva ordinii europene (I) 293

DIALOGUL ARTELOR

Viorica-Ela CARAMAN în dialog cu Ovidiu IOVANEL

Acuarela... o didactică a libertății 316

Ovidiu Iovanel

Limba culorilor de apă – întruparea indicibilului I-XII

RESTITUTIO

Mircea COLOȘENCO

Regina Elisabeta a României. Carmen Sylvia, Poveștile Peleşului 328

Fănel TEODORAȘCU

Oratoria la români. Despre talentul oratoric și cuvântul dezonorat în paginile presei românești din trecut 333

CĂRȚI ȘI ATITUDINI

Livia CIUPERCĂ

O cronică necunoscută din vremea lui Mihai Viteazul 350

IN MEMORIAM

Viorica MOLEA

Vitalie Marin. Omul și profesorul 364

Ana BANTOȘ

Vlad Pohlă: „N-am lăsat niciodată jurnalismul” 370

Sergiu Petru PALII

Demnitate și speranță. În amintirea lui Vlad Pohlă 375

Grigore VIERU: De ce mi-e drag Vlad Pohlă 379